

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

СЕРЕДА
12
ГРУДНЯ
1956 року
№ 38 (512)
Ціна 20 коп.

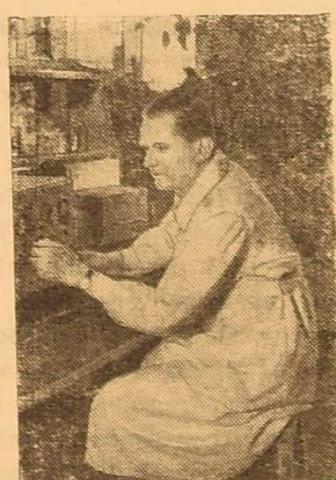
ВИСОКА ДИСЦИПЛІНА—ЗАПОРУКА УСПІХІВ У НАВЧАННІ

В зміцненні трудової дисципліни—запорука успіхів у навчанні. Це загальнозваний факт. І в тих групах, де питання зміцнення трудової дисципліни не сходить з порядку дня, відчувається справжнє студентське життя. Тут організовано, на високому рівні проходять семінарські та практичні заняття, добре нагоджена самостійна робота студентів, цікаво проходять вечори відпочинку. Цілком справедливо багато говорили на комсомольській конференції університету про дружню студентську групу III курсу фізико-математичного факультету. Згуртованою і дружною є група студентів другого курсу українського відділу філологічного факультету. Загальнозваним авторитетом на факультетах і в університеті є студентські групи п'ятого курсу історичного факультету, четвертого курсу геолого-географічного факультету та ряд інших.

Та, на превеликий жаль, є ще у нас ряд студентських груп, які не дбають про зміцнення трудової дисципліни. В таких групах немає спріважньої дружби, студенти замикаються в колі своїх дрібних інтересів. Тут зриваються лекції, семінари проходять погано, вечори відпочинку не організовуються. Як правило, в таких групах низька успішність, трапляються аморальні вчинки і т. д.

Зовсім недавно студенти другої групи другого курсу біологічного факультету вирішили «організовано» зірвати четверту пару — заняття з іноземної мови. А після того, як викладач повернув студентів, вони на комсомольських зборах винесли рішення: змову про зрив лекції вважати групову комсомольською таємницею. Це замість того, щоб засудити ініціаторів такого ганебного,

ПО НАШІЙ БАТЬКІВЩИНІ

Москва. У розділі оптики павільйону «Машинобудування» на Всесоюзний промисловій виставці 1956 року відвідувачі мають можливість познайомитись з універсальним електронним мікроскопом, що дозволяє одержувати збільшення в 600—40000 раз.

На фото: відвідувачі павільйону «Машинобудування» оглядають електронний мікроскоп.

Фото В. Кунова
(Прескліше РАТАУ).

Київ. В лабораторії агрономії Українського науково-дослідного інституту соціалістичного землеробства вчені при розробці умов найефективнішого застосування різних мінеральних добрив широко застосовують метод «міченіх» атомів.

На фото: доктор сільськогосподарських наук П. О. Дмитренко за роботою в лабораторії.

Фото М. Селюченка
(Прескліше РАТАУ).

БОРОТЬБА ЗА ЗМІЦНЕННЯ ТРУДОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ— ЦЕ БОРОТЬБА ЗА ГРУНТОВНІ ЗНАННЯ

ЗАПОРУКА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ

Висока трудова дисципліна — запорука успішного навчання. Це добре розуміють комсомольці історичного факультету. Комсомольське бюро факультету (академсектор Шевченкова) систематично контролює стан відвідування лекцій студентами. Тут запроваджено спеціальний графік відвідування, в якому щотижня відбивається стан відвідування на кожному курсі факультету.

ЗУСТРІЧ В ГУРТОЖИТКУ

Днями в червоному кутку гуртожитку № 1 по вул. Пастера, 29, відбувається вечір зустрічі студентів з кадровими робітниками заводу ім. Жовтневої революції.

Перед студентами виступив 66-річний робітник Михайло Дмитрович Чабан, який з 1905 року (з 13 років) почав працювати на заводі Гена (нині завод ім. Жовтневої революції), а зараз може з повним правом відпочити, одержуючи державну пенсію.

Петро Григорович Ніколаєв розповів студентам про боротьбу за всенавлення радянської влади в Одесі, про створення Червоної Гвардії, в рядах якої бився й він сам.

Молодий спеціаліст Микола Ілліч Чебук розповів про життя комсомольської організації заводу, про те, як він сполучає роботу на заводі з навчанням на заочному відділі політехнічного інституту.

Гості закликали студентів сумлінно навчатися, зміцнювати трудову дисципліну, з честю виконувати своє основне завдання — готовуватися стати висококваліфікованими радянськими спеціалістами.

В. МАЛЕЄВА, студентка II курсу історичного факультету.

З НАКАЗІВ РЕКТОРА

Останнім часом спостерігаються окремі випадки грубого порушення трудової та учебової дисципліни в університеті. Деякі студенти без поважних причин пропускають лекції, семінарські та лабораторні заняття. Мають також місце факти негідної поведінки студентів як в стінах, так і поза стінами університету.

З метою зміцнення дисципліни ректор наказує:

- Студента В. С. Гаркушу-Божко, III курс хімічного факультету, за появу в нетверезому вигляді на практичних заняттях зняти з стипендії на один місяць.
- Студентку Г. О. Дановську, III курс філологічного факультету російського відділу, зняти з стипендії на два місяці за систематичні пропуски учебних занять.
- Студентові В. К. Деліву, V курс хімічного факультету, за систематич-

ні пропуски лекцій та практичних занять оголосити суверу догану з попередженням.

4. Оголосити суверу догану:

студенту В. П. Осиленку, III курс хімічного факультету, студентам С. І. Гусейнові та Л. Я. Подоль, III курс філологічного факультету російського відділу, за систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин;

студенту III курсу фізико-математичного факультету Н. Г. Нахтігало та студенту V курсу геолого-географічного факультету Г. Т. Давидовичу за негідну поведінку в кінотеатрі Котовського;

студенту IV курсу історичного факультету В. А. Гетманю за порушення внутрішнього розпорядку в гуртожитку та антисанітарний стан кімнати.

В університеті розпочалися заліки.

Цінуйте кожну робочу хвилину!

Будьте високодисциплінованими!

вання ще тільки готуються, причому ніхто не поспішає, бо строк подачі— 10 грудня.

Отже, лише в середині грудня учбова частина дізнається, що десь на першому тижні листопада на якомусь з факультетів була зірвана лекція або різко знизилося відвідування.

Чи провадяться ці рішення в житті? На жаль, повільно і не всюди. Наведемо приклад.

Скажіть, будь ласка, чи є у вас відомості про відвідування студентами лекцій за останній тиждень? — з таким запитанням звернулися ми до учбової частини університету.

— Ні, ми вирішили, що недоцільно збирати поточні відомості, це робиться на факультетах, а ми підводимо підсумки за місяць. Зараз буде робитися відомість за листопад місяць.

(Розмова відбувалася 7 грудня).

Звернувшись на факультети, ми виявили, що відомості про відвіду-

вання ще тільки готуються, причому ніхто не поспішає, бо строк подачі— 10 грудня.

Іще кілька запитань.

Шо входить до функцій учбової частини: реєструвати хід учбового процесу чи активно на нього впливати, контролювати і спрямовувати його?

Невже постанова про скасування щотижневого контролю за станом відвідування сприятиме піднесення трудової дисципліни в університеті?

І нарешті:

Чи не від від цього звичайним бюрократизмом: записано— і геть з плечей?

Як фізмат канавки копає

«Студенти II курсу фізико-математичного факультету 4 грудня працювали на суботнику. Необхідно було викопати канавки глибиною в 40 см. для посадки чагарників перед будинком фізичного інституту.

На суботник з'явився 21 студент. З них добре працювали лише т.т. Лапшова, Родрігес, Шаріпель, Чепок, Каденко, Прокопович. Решта працювали погано і відривали від роботи своїх товаришів.

Найгірше поводили себе студенти Коровін та Радечко. Вони навіть не

взялися за лопати, а не випускаючи з рук книжок, стояли в стороні і спостерігали, як працюють інші. І хоч, відчувши свою вину, вони залишилися працювати після закінчення суботника, норми своєї, звичайно, не виконали».

Командант фізінституту
М. Ф. ІВАНОВ.

Від редакції. Одержані цього листа, ми зацікавилися, як взагалі студенти фізико-математичного факультету працюють на суботниках по озелененню міста. Виявилось, що починаючи з 1 грудня факультет, в складі якого налічується біля 800 студентів, рисє канавки загальною довжиною в 300 метрів і ніяк не може закінчити цієї «трудомісткі» роботи.

І не дивно. 8 грудня, наприклад, з 12 студентів (б-та підгрупа III курсу) на суботник прийшли лише 3 — Рубцова, Чемересюк та Петров. Всі інші на чолі з старостою Штепою розбіглися, красномовно довівши своїм вчинком, що вони погані товариші і недисципліновані комсомольці.

Цей дрібний, на перший погляд, факт має принципове значення. Мова йде, насамперед, про моральне сбличення комсомольця: його дисциплінованість, почуття товариської зуркованості, працьовитість. Адже зовсім не по-комсомольському звучить вимога «найняти когось, щоб зробити ці канавки», яку неодноразово можна було почути під час суботників.

Серед нас не повинно бути білоручок, егоїтів та ледарів!

Порядок призначення стипендії студентам вищих учбових закладів

У відповідності з Постановою Ради Міністрів СРСР від 3-VIII 1956 р. «Про порядок призначення стипендій учням вищих і середніх спеціальних учбових закладів» Міністерство вищої освіти СРСР затвердило інструкцію про порядок призначення стипендії студентам вузів.

Згідно цієї інструкції МВО СРСР, зарахування студентів на стипендію проводиться з урахуванням успішності і матеріального стану, причому в першу чергу підлягають зарахуванню на стипендію студенти, які мають по наслідках екзаменів відмінні та добре оцінки, а в окремих випадках і ті, хто має задовільні оцінки.

Порядок призначення стипендій встановлено слідуючий:

для вирішення питання про призначення студентам стипендії на факультетах щороку створюються стипендіальні комісії під головуванням декана факультету або його заступника з участю громадських організацій. Комісії затверджуються ректором університету. Рішення стипендіальної комісії про призначення стипендії також затверджується наказом ректора.

Зарахування студентів на стипендію проводиться в межах стипендіального фонду, передбаченого за кошторисом вищого учбового закладу на відповідний рік.

З урахуванням матеріального становища студентів встановлюється слідуючий порядок призначення стипендій:

студентам першого курсу стипендії в першому семестрі призначаються:

а) тим, хто прийнятий у вузі без приймальних іспитів з числа нагороджених золотими і срібними медалями і з числа тих, хто закінчив спеціальні учбові заклади з відмінними оцінками (5% випуску); б) прийнятим у вузі без приймальних іспитів учасникам Великої Вітчизняної війни, які закінчили середню школу з атестатом відмінника (незалежно від року закінчення школи); в) тим, хто склав всі вступні екзамени з оцінками «відмінно» та «добре», а в окремих випадках і тим, хто одержав на вступних екзаменах задовільні оцінки.

Виплата стипендії першокурсникам в першому семестрі проводиться в звичайному розмірі, без 25% надбавки за відмінну успішність.

Оцінки з навчальної або виробничої практики враховуються наявні з оцінками по диференціальних залізах. Якщо виробничі практики у відповідності з навчальним планом закінчується після екзаменаційної сесії, оцінка за неї враховується разом з оцінками, одержаними на екзаменаційній сесії слідуючого семестру.

Оцінки з факультативних дисциплін при призначенні стипендії не враховуються.

Студенти, які втратили, внаслідок екзаменаційної сесії, право на отримання стипендії, не одержують її, починаючи з першого числа слідуючого за закінченням екзаменаційної сесії місяця.

Студенти, які не з'явилися на екзаменації в період екзаменаційної сесії через хворобу, підтверджено відповідним документом лікувальної установи, з стипендії не знімаються до результатів складання екзаменів в індивідуальні строки, встановлені за наказом ректора.

В разі тимчасової непрацездатності, встановленої відповідно лікувальною установою, студенти ма-

ють право одержувати стипендію в повному розмірі, але не більше, як протягом 6-ти місяців при амбулаторному лікуванні і не більше одного року при стаціонарному лікуванні.

Якщо студентові ректором університету надана відпустка, стипендія за період відпустки не виплачується. Не виплачується стипендія студентам, залишеним за неуспішність на повторний курс навчання. Студентам, залишеним на тому ж курсі на другий рік в зв'язку з відпусткою по хворобі, своєчасно оформленою наказом ректора, виплата стипендії поновлюється з моменту початку заняття в повторному навчальному році і до результатів першої екзаменаційної сесії, після чого стипендія призначається на загальних підставах.

При переводі з одного вищого учбового закладу до іншого або з однієї спеціальності на іншу в тому ж вищому учбовому закладі за наказом відповідного главка Міністерства чи по хворобі студент зараховується на стипендію за результатами останньої екзаменаційної сесії, складеної у вузі (чи на факультеті), з якого вони переводяться, незалежно від наявності академічної заборгованості, що утворилася внаслідок різниці в навчальних планах.

Студенти, переведені з одного вузу до іншого, з заочного відділу на стаціонар, з одного факультету на інший за особистим проханням, зараховуються на стипендію на загальних підставах після ліквідації заборгованості по навчальному плану.

При переводі з старшого курсу на молодший курс за особистим проханням самого студента стипендія не виплачуватиметься весь навчальний рік.

Іменні стипендії призначаються незалежно від матеріального становища студента.

У випадку, коли розмір іменної стипендії нижчий стипендії, яку одержують відмінники відповідного курсу, іменна стипендія збільшується на 10% в порівнянні з стипендією студентів - відмінників відповідного курсу.

При наявності оцінок не нижче «задовільно», незалежно від матеріального становища, стипендії одержують: Герої Радянського Союзу та Герої Соціалістичної Праці; колишні вихованці дитячих будинків і дитячих трудових виховних колоній; діти, що знаходяться на патронаті; глухонімі та незрячі; особи, що мають право на отримання стипендії разом з оцінками, одержаними на екзаменаційній сесії.

Студенти, які отримують пенсію на випадок втрати кормильця з числа робітників і службовців, призначаються на стипендію на загальних підставах.

У відповідності з Постановою Ради Міністрів СРСР і ЦК КПРС від 30-VIII 1954 р. ректорові університету в разі гострої необхідності дозволяється виплачувати студентам одночасну допомогу в розмірах, які не перевищують місячну нормальну стипендію відповідного курсу.

Ректорові університету надається право тимчасово знятися з стипендії студентів, що порушують дисципліну.

Інструкцію МВО СРСР про порядок призначення стипендій введено в дію з 1 вересня 1956 р. для студентів I-х курсів і з 1-го лютого 1957 року для студентів других та старших курсів.

Вузівські газети повідомляють

ЦІКАВА ЗНАХІДКА

В архіві Харківського товариства дослідників природи знайдено неопублікований рукопис 1853 року професора зоології Харківського університету О. В. Чернай «Опис тварин, відомих під назвою ховрашків». Монографія має значний історико-науковий інтерес, її зараз уважно вивчають спеціалісти біологічного факультету.

(«Сталінські кадри»).

Комбайн «ДГІ-У»

В Дніпропетровському гірничому інституті ім. Артема, в співдружності з виробничиками, під керівництвом члена-кореспондента Академії наук УРСР професора М. С. Полякова створено новий гірнично-прохідний комбайн «ДГІ-У».

Його середньогодинна продуктивність складає по буруму вугіллю 40 тонн, по марганцевій руді — 60 тонн.

(«Артемовець»).

У вищій атестаційній комісії

Про строки дії кандидатських екзаменів

Пленум Вищої атестаційної комісії вирішив вважати рішення від 11 жовтня 1948 року таким, яке втратило свою силу у відношенні встановлення п'ятирічного строку дії кандидатських екзаменів.

Рішенням Пленуму від 29 вересня 1956 року встановлено, що дії кандидатських екзаменів строком не обмежено.

5 грудня цього року минуло 75 років з дня смерті М. І. Пирогова. Це ім'я складає одну з міцніших основ для нашої національної гордості.

Силою свого чудового таланту М. І. Пирогов підняв на виняткову висоту хірургію і анатомію. Його відкриття витримали випробування багатьох

десятирічок років, вони збагатили світову скарбницю медичної науки і увійшли в золотий фонд радянської науки.

М. І. Пирогов відомий не лише як вчений-медик, але й як видатний педагог, що відіграв виняткову роль в розвитку вітчизняної педагогічної науки.

Великий вчений зумів надати питанням виховання великого громадського значення, чим привернув до них увагу не лише педагогів, але й широких кіл тогочасного суспільства. Своєю знаменитою статтею «Вопросы жизни» він поклав початок обговоренню педагогічних питань.

Незабаром після виходу в світ статті «Вопросы жизни» М. І. Пирогову було запропоноване місце попечителя Одеської учбової округи.

Ні до нього, ні після нього не було на цьому місці людини, яка ходякою мірою наблизувалася б до М. І. Пирогова силою педагогічної думки, вмінням запалювати людей ентузіазмом педагогічної праці, конкретністю керівництва і винятковою чуйністю і гуманністю у своєму ставленні до людей.

Основною рисою морального обличчя М. І. Пирогова була любов до людей. Ця риса проявлялася, зокрема, і в тому, що М. І. Пирогов «...из дnia в день безвозвідно припинял целые толпы бедняков». Ця прекрасна риса попечителя-гуманіста відбита в численних згадках сучасників, в оповіданні О. Купріна «Чудесний доктор».

М. І. Пирогов засуджував ранню

Університету—гідний археологічний кабінет

ка I, Іллінка. Безперечне наукове значення колекцій грецьких тавр, графітів, monet і грецької кераміки з с. Березань.

Членами археологічного гуртка класифіковано і змонтовано на щиток матеріали з Усатова, Черевиного, Березані і т. д. Матеріали, розраховано на 8 вітрин. Але, на жаль, вітрини поки що відсутні, і впорядкований матеріал не може бути використаний при вивченні археології та історії стародавнього світу.

І зараз досить значні археологічні фонди ОДУ безперечно будуть весь час поповнюватись як за рахунок систематичних майбутніх польових досліджень, так і за рахунок випадкових знахідок не тільки студентів історичного факультету, а й вчителів-заочників та інших громадян.

Археологічний кабінет зумів організувати наукову розробку 2-х дослідницьких тем. Студентами V курсу Фланцибаем і Пшегодським під керівництвом доц. П. І. Карішковського написана і заслухана на засіданні археологічного гуртка цікава розвідка. Студентка IV курсу Івлева почала розробку з Ольвії та Березані. Інші студенти, члени археологічного гуртка, теж розробляють окремі теми на матеріалах розкопок з фондів ОДУ. Але, на жаль, приміщення фондів, де доводиться працювати студентам, надзвичайно тісне, необладнане, кабінет археології не має в своєму розпорядженні халатів і т. д. Все це дуже заважає роботі.

Доцент М. С. СИНИЦИН.

відніх умов для навчальної і наукової роботи майбутнього університету. Ворог всього показного, він домігся того, що велика частина суми, асигнованої на оздоблення нового будинку ліцею (вул. Петра Великого, 2), була використана ним на придбання необхідного устаткування для фізичного кабінету та хімічної лабораторії. Він багато зробив для поліпшення навчального устаткування ліцею, зокрема, він розширив бібліотеку, а виїжджаючи з Одеси, приніс в подарунок університету свою медичну бібліотеку.

М. І. Пирогову не вдалося здійснити перетворення ліцею в університет. Ця подія відбулася в 1865 р., коли він уже був відсторонений від діяльності в галузі народної освіти і під благодивним приводом висланний за кордон. Проте, ставши на шлях здійснення проекту створення університету, уряд консультувався з цього питання з великим вченим.

Так, 29 лютого 1864 року міністр направив попечителю Одеської учбової округи за кордон «для личних совещаний» з Пироговим по предмету учреждення Новоросійського університета». М. І. Пирогов надав допомогу в цій справі не лише своїми порадами, а й шляхом добору професорів для університету.

Правий був К. Д. Ушинський, коли говорив, що ім'я М. І. Пирогова не помре в історії російської освіти. Російський народ разом з іншими народами нашої країни глибоко шанує ім'я Пирогова як великого вченого, як видатного педагогічного мислителя і діяча, що відіграв керівну роль в розвитку вітчизняної прогресивної педагогіки.

Доцент В. ДЕМ'ЯНЕНКО.

РОБІТНИЧА ПІСНЯ

В ЦДІА УРСР, в фонді Одеського жандармського управління, зберігається справа про робітничий і народницький рух в Одесі кінця 70-х р. В матеріалах цієї справи, в розділі «Пісні рабочих» жандармами записано ряд віршованих текстів, популярних серед революційно настроєних робітників.

Ось один з цих текстів:

Труд да горе, капли пота
пополам с слезой,
За тяжелою работою
с веченою нуждой.
Ломота в костях, мозоли
с грязью на руках,
Жизнь без счастия и доли
в четырех стенах.
Холод, голод, утомление
жизнью и трудом,
То попрек, то унижение
перед богачем.
Солнце весело проглянет,
птичка запоет,
Песню ей в ответ затянет
чуть не весь завод.
Из грудей разбитых льются —
плачут голоса,
А над песнею смеются
взмахи колеса.

Автора цього тексту та низки приведених нижче жандармам встановити не вдалося. Проте чисто робітниче їх походження не викликає сумнівів.

Пройнята почуттям глибокого невдовolenня катаржними умовами праці і життя, пісня примушувала робітників замислюватись над своєю долею, шукати шляхів виходу з безпросвітного життя «придатка машини».

Поява такого роду пісень серед одеських робітників в 70-х р. ХІХ ст. була явищем цілком закономірним.

В цей час Одеса була вже значний промислово-торговельним центром країни. В місті нарахувалось до 200 тисяч жителів, з яких біля 36 тисяч становило ремісниче і 48 тисяч—фабрично-заводське населення та робітники порту.

Робітничий клас Одеси перебував у жахливих умовах життя і праці.

Робочий день досягав 14—16 годин на добу, а заробітна плата ледве забезпечувала життєвий мінімум людини. Ніякої техніки безпеки і охорони праці не існувало. Масо-

вими були випадки калітва і смерті робітників.

Часы бегут,
тяжелый труд
Ничем не нарушая.
Ох, тяжелая,
невеселая
Ты, наша трудовая, —

зазначає друга робітнича пісня.

Маси трудящих були неписьменними. Навіть за офіційними даними 136 тис. жителів міста не мали ніякої освіти.

Смертність серед населення робітничих окраїн міста досягла надзвичайно великих розмірів. Одна лише сухота забирала в робітничих районах Пересипу і Слобідки від 28 до 34 чоловік щороку на кожну тисячу населення.

Особливо утруднювалося становище трудящого люду під час кризи, які несли з собою масове безробіття.

Бездісне, зліднене існування труда вика змінило свое відбиття в рядках популярної робітничої пісні:

Средь горя, бед
во цвете лет
Мы силу, мочь теряем.
Наш лучший год.
Среди невзгод
Безвременно роняем.
У нас всегда
Одна беда
Сменяется другою,
Покуда гроб
Засыплет пот
Могильно землею.

Жадібно шукаючи шляхів свого визволення, робітники Одеси разом з всеросійським пролетаріатом неодноразово піднімалися на революційну боротьбу проти своїх гнобителів.

Очолений революційними соціал-демократами-ленінцями, робітничий клас Одеси йшов в авангарді загального політичного страйку 1903 р. на півдні Росії.

Загартовані в революційних боях 1905 р., робітники Одеси під керівництвом комуністів героїчно билися за перемогу радянської влади і вигнання білогвардійців та інтервентів за межі нашої країни.

А. БАЧИНСЬКИЙ.
студент V курсу історичного факультету.

Навколо Європи

(Закінчення)

Майже добовий перехід на теплоході відділяє порт Гавр від нідерландського порту Роттердам. Він лежить через непривітні свинцеві води Північного моря та Новий водний шлях — канал, що з'єднує море з гирлом Рейна — Новим Маасом, на якому стоїть Роттердам.

Нідерланди — низинна країна. Над рівнем води ледве помітно підіймається монотонна зелена рівнина, перерізана каналами. На нескінченні луках пасуться строкаті чорнобілі корови. Жилі будинки зустрічаються рідко.

Картина різко змінюється поблизу Роттердама. Тут височить ліс фабричних та заводських труб, вздовж каналу стоять величезні сріблясті нафтovі баки, в яких зберігається продукція найбільшого в Європі нафтоочисного заводу. В Роттердамську порту, довжина причальних ліній якого дорівнює 15 км, ми побачили багато великих кораблів, звернули увагу на велику кількість підйомних кранів, доків, елеваторів. Адже цей порт за своїм вантажообігом поступається лише перед Нью-Йоркським та Лондонським. Через нього йдуть

вугілля, нафта, хліб, ліс, машини.

Рано-вранці ми вийшли на вулиці міста. Воно тільки-но прокидалося. До воріт порту підходили або під'їжджали на велосипедах робітники, з гурком відкривалися двері магазинів та ресторанів, частина яких тут, в порту, належить китайцям і ними ж обслуговується.

В самому місті ще багато руїн, заподіяних повітряними бомбардуваннями союзників.

Гід повідомив нам, що англійці запевняли, ніби вони хотіли бомбардувати військові об'єкти та аеродроми, але «помилково» піддали руйнуванню жилі квартали.

Ми не затримуємося в Роттердамі і їдемо чудовим шосе до Амстердама.

Незабаром в'їжджаємо на територію м. Альсмеер — одного з квіткових центрів країни. Нам показують фабрику квітів. Ми ходимо по великих цехах, де сортирують квіти і з'являють їх в букети. В центрі деяких цехів — канали, по яких на баржах з полів доставляють квіти. Нам показали також приміщення, де відбуваються аукціони по продажу квітів.

НАМ пишуть

СПАСИБІ ЗА ЩИРУ ТУРБОТУ

Ми, студенти V курсу історичного факультету, дуже вдячні старшому викладачеві кафедри іноземних мов Ніні Захарівні Сілло за ту допомогу, яку вона постійно подає нам при перекладі з німецької мови на російську матеріалів, необхідних нам для дипломних робіт. Не шкодуючи часу і сил, Н. З. Сілло щиро турбується про те, щоб студенти, вийшовши з університету, якомога краще знали іноземну мову.

С. Пшегодський, А. Талан,
Я. Савченко, А. Тибабшев,
В. Пінкерт.

БІЛЬШІСТЬ ГОТОУЄТЬСЯ ДОБРЕ

Добре готуються до семінарських занять з історії КПРС студенти II курсу українського відділу. Відповіді на семінарах змістовні, добре продумані. Особливо слід відзначити відповіді студентів А. Бортняка, Р. Дорошенко, В. Кузьмак, Т. Гавриш та інших.

Та є на курсі й такі студенти, які поверхово готуються до семінарів, не вникають в суть питань. Це Т. Діогрік і С. Хлікай. На це слід більшу увагу звернути комсомольському бюро і активові курсу.

Г. ШЕНДРИК.

ЧЕМПІОНИ З ВОЛЕЙБОЛУ

В суботу, 8 грудня, відбулися змагання на першість університету з волейболу серед жіночих команд факультетів.

В першій грі зустрілись команди історичного і географічного факультетів. Команда історичного факультету досить легко добилася перемоги і тим забезпечила собі вихід в напівфінал. В другій четверті фінальної гри зустрілися команди фізмату та біологічного факультету. Тут теж без особливого напруження перемогла команда фізмату.

В напівфіналі історикам «не повезло». Іхнім «суперником» виявилася дуже сильна команда хімічного факультету. Це була наполеглива і цікава гра.

Першу партію вигралі історики з рахунком 1:0. В другій партії історики вели гру з рахунком 9:6, але не змогли закріпити свого успіху і програли партію з рахунком 11:9.

Третя, вирішальна партія проходила в дуже напруженій боротьбі. Боротьба йшла за кожне очко: 7:7, 8:8, 9:9. Потрібно віддати справедливість команді хімічного факультету, вона докладала багато зусиль, але перемогти дружний колектив істориків не змогла. Останні закінчили третю партію з рахунком 12:10. Перший фінал визначився. Доля другого фіналіста вирішилася в зустрічі команд фізико-математичного та філологічного факультетів. Перемогли математики.

Пізно ввечері, о 22 годині 30 хвилин, розпочалася фінальна гра. Першу партію вигралі історики (15:8). У другій партії вони також домогли

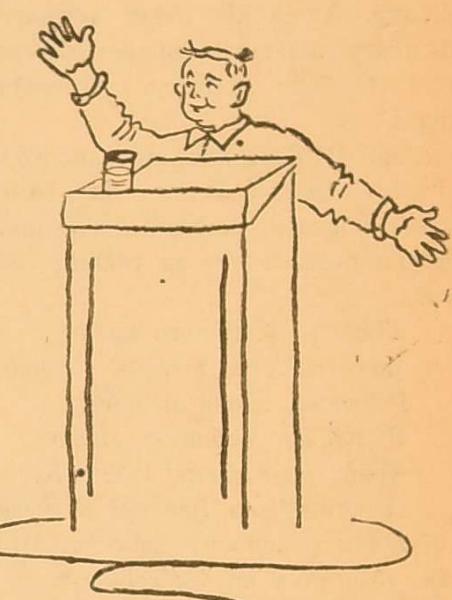
ся успіху (15:12).

Загальний рахунок — 2:0 на користь істориків.

Таким чином, команда дівчат історичного факультету завоювала звання чемпіона ОДУ з волейболу.

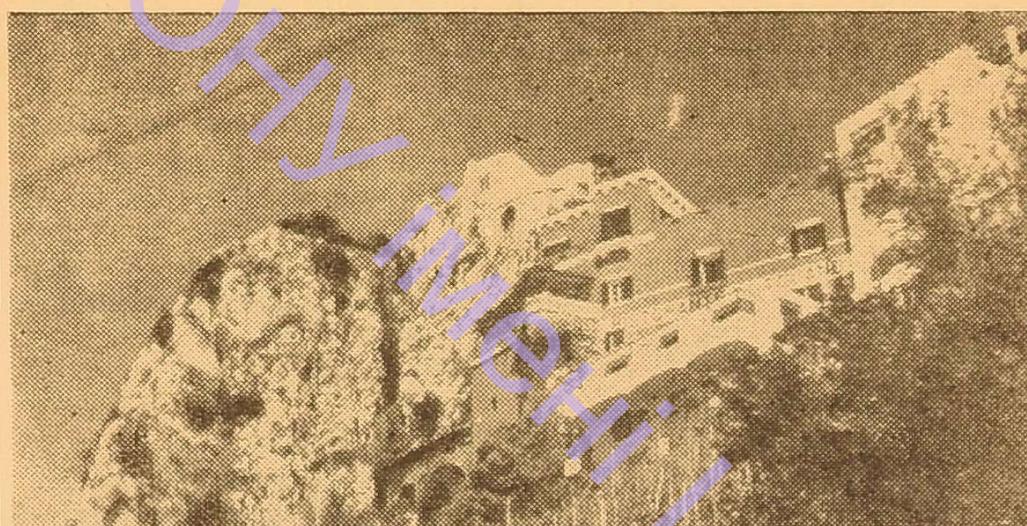
На другому місці — команда фізико-математичного факультету на третьому місці вийшли хіміки, на четверті — філологи, на п'яті — команда геолого-географічного факультету і на шостому місці — біологи.

В. СКОРОМНИЙ, голова спортивної історичного факультету.

— У нас так багато красивих, сильних дівчат, а жіноча команда до цього часу ще не створена, — казав В. Гомонюк, виступаючи на комсомольських зборах історичного факультету.

Як бачимо, тов. Гомонюк помилився: і дівчата красиві, і волейболістки хороши.

На фото: будиночок О. М. Горького в Неаполі.

тів, і ми бачили, як солідні чоловіки з напруженою увагою слідкують за оголошуваними цінами.

Значну частину часу ми присвятили оглядові Амстердама — найбільшого міста в країні.

Амстердам називають ще другою Венецією, тому що частина вулиць тут являє собою судноплавні канали, а мостів через них в два рази більше, ніж у Венеції. В центрі міста знаходитьться будинок, де міститься Державний музей та музей Рембрандта, а навколо розташовані вулиці з красивими будинками темних кольорів, на нижніх поверхах яких розміщені магазини та контори.

З Амстердама ми поїхали до столиці Нідерландів — Гааги. Дорогою бачили голландські села з маленькими, ніби іграшковими будиночками з квітничками під вікнами.

Гаага — невелике місто з цегляних будинків. Як найбільш визначні місце тут демонструють так званий Палац Світу — будинок, побудований на кошти та з матеріалів багатьох держав світу, в тому числі і Росії, перед першою світовою війною. Зараз тут відбуваються сесії Міжнародного суду.

Побували ми й на березі Північного моря, у Схевенінгені. Це містечко, що мальовничо розташувалося на прибережних дюнах, в нашій програмі зазначалося як рибальський посёлок. Але рибалок ми там не побачили, вони витіснені на околиці. Центр займають курортні будинки та ресторани, звідки по східцях можна опуститися на широчений піщаний пляж, заставлений порожніми плетеними кріслами. Ніхто не купається — холодно.

Майже цілій день «Победа» проходила 98-кілометровий Кільський канал, двічі (біля входу і виходу) шлюзувалася, а ми тим часом з інтересом розглядали цю важливу водну магістраль, побудовану і використану Німеччиною для воєнних цілей під час I та II світових війн.

Канал залишається позаду, попереду — перехід по Балтійському морю і остання на нашему шляху країна — Швеція.

Яскравий сонячний ранок 25 червня застав нас серед мальовничих шхер, береги яких заросли хвойним лісом. Ми в затоці Сальтен, де біля входу в озеро Меларен на островах стоїть Північна Венеція — Стокгольм.

Побували ми й на березі Північного моря, у Стокгольмі немає вулиць-каналів.

Ю. АМБРОЗ.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ПРО ВІРШІ ВІТАЛІЯ БЕРЕЗІНСЬКОГО

Сьогодні університетська газета «За наукові кадри» друкує вірші поета-початківця Віталія Березінського.

— Я у праці дам серцю розраду
Я трудом гартуватиму душу, —
говорить молодий поет в одному з своїх віршів. І це не тільки слова, які В. Березінський підслухав у когось. Ні... Поету добре відоме життя заводу. Адже він після закінчення 10 класу працював токарем на заводі і глибоко відчуває романтику праці.

Вірші В. Березінського глибоко ліричні, прості і йдуть від самого серця. Основні мотиви його лірики можна розподілити за такими темами:

1. Любов до рідного краю.
Ледь гойднув вітрець тополю,
Розчесав туман навколо.
Я люблю, люблю до болю
Край подільський, скелі, Буг.

2. Героїка днів Великої Вітчизняної війни і наша сучасність: «Матері», «Могилка на узлісся» і т. д.

І, нарешті, — ліричні почуття та мотиви кохання — чи не найбільший за кількістю віршів розділ творчості молодого поета.

Зрозуміло, що такий розподіл в багатьох своїх рисах штучний, бо, з одного боку, всі вірші поета, як уже говорилося, просякнуті глибоким ліризмом, а з другого, — і в суті ліричній рубріці знаходимо значну частину віршів, в яких сильно й переконливо звучать мотиви любові до своєї Батьківщини, професії, мотиви віри в світле майбутнє і т. д. Таким чином у молодого поета в одному вірші часто-густо переплітається декілька хвилюючих питань.

Вірші В. Березінського дістали на обговоренні в літературній студії ОДУ вищу оцінку, але це не значить, що всі вони звучать однаково хороше і що авторові не можна зробити жодного закиду.

Щодо критичної частини, то тут можна й треба більше говорити, ніж про безперечну яскравість таланту В. Березінського.

Перш за все, автор не завжди до кінця обдумує те, про що він пише. Особливо це відчувається тоді, коли поет береться за великі теми й форми. Так, в уривку з поеми «Матері»,

коли дія відбувається при жахливо-му морозі, маленьке напівздягнене дитя «мовчить». Далі, невідомо, яких шляхів шукає «бідна мати», бо до партизан, очевидно, веде якесь дорога чи навіть стежка і т. д.

Часто не в згоді знаходиться автор і з мовою. В цій же поемі знаходимо, наприклад, такі рядки:

І мамині важкі душевні рани
Лікують співчуття чужих сердець.
Якщо співчуття лікується ранами (рані лікують співчуття), то це взагалі дурниця. Якщо ж співчуття лікує мамині рани, то тоді не «лікується», а лікує.

Інколи поет вдається до надуманих образів. Так, у вірші «Братику» — «голуби просверлили блакит». Треба довго, очевидно, вдивлятися в плавний та красній політ голубів, щоб хоти трохи вловити якийсь момент, коли вони «просверлюють блакит».

Нарешті, викликають застереження і деякі моменти щодо форми віршів. Поетові слід уникати таких рим, як «ночі—очі», «полі—долі» і т. д. В. Березінський дуже скрупний на епітети (і це ми ставимо йому в заслугу), але коли він їх вживає, то хотіє, щоб вони у нього були більш оригінальними (малий хлопчик, рідна дитина, вірне серце і т. д.). Таким чином, і в галузі поетичної майстерності нашему поетові слід ще багато працювати, щоб вірші його мали красиву й закінчену форму.

Віктор Березінський безперечно обдарована людина, вже й зараз значна частина його віршів хвилює читача (вірші Березінського друкувалися на сторінках обласної газети «Комсомольське плем'я», «За наукові кадри» і т. д.), але йому слід ще багато вчитися, щоб до кінця проявити свою власне поетичне обличчя і посести належне місце серед поетів України.

Та працьовита реакція, з якою він зустрів нашу критику й критику інших товаришів на літературній студії, переконує нас в тому, що він наполегливо працює над удосконаленням своєї творчості і багато ще напише хвилюючих людське серце сторінок.

Кандидат філологічних наук, доцент М. ПАВЛЮК.

БАРВИЙ ЗАПАХИ ЗЕМЛІ

Лосоке запах перших квітів,
Світанків ніжну свіжість п'ю.
Здається, сама краща в світі
Весна в подільському краю.
Над Бугом лебедем проплутить —
Луною озоветься гай,
По схилах гір чебрець розгубить,
Щоб рвали малюки на чай.
Птахів запросить бистрокрилих
І цвіт розвісить на гіллі...
Кому, скажіть, кому не милі
Ці барви й запахи землі?

ПІСЛЯ ДОЩУ

Чисті краплі дощові
Погубилися в траві.
Заєць в жито втік з доріжки,
Обмочив головку й ніжки.
Чисті-чисті свіжі далі.
Я далекий од печалі,
Бо такий хороший день,
Що в душі — струмок пісень.

ЯБЛУНЬКА

Спустила вниз заражене гілля,
Не поїть яблуньку туга земля.
Стойте в саду колгоспнім край
села,

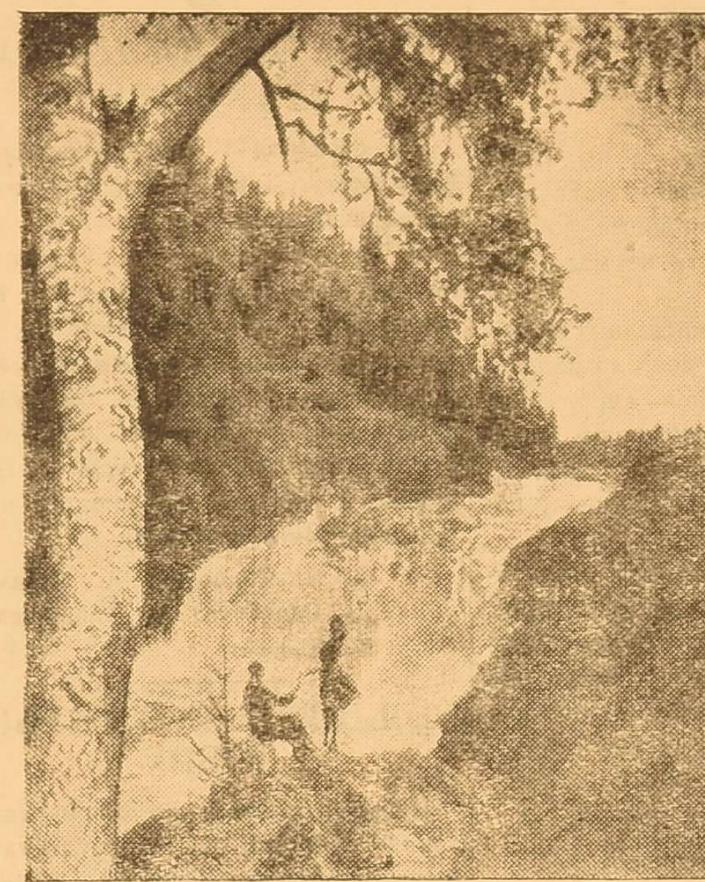
Зима на неї снігу намела.
Жалкує, мабуть, яблунька щодня,
Що замінила весняне вірання.

* * *

Червень вибілила гречка,
Червень квітами пропах.
Обережно недалечко
Бродить пісня в берегах.

То полине, то зів'яне,
Потім знову спалахне,
Нанівець зведе всі плані,
В луг покликавши мене.

Може б я й подумав трішки,
Може б я і не пішов,
Та ведуть усі доріжки
В луг, де пісня і любов.

Біля
водопаду

Віталій БЕРЕЗІНСЬКИЙ

МАТЕРІ

Надривно, глухо проскриплять
смереки
На схилування матері від сліз.
Чи зможе ще вона пройти далеко?
Чи скоро скінчиться оцей зимовий
ліс?
Вже тіло аж синіє на морозі.
Ось-ось, мабуть, опуститься рука.
О тільки б тут, на лісовій дорозі,
Не випустить із рук свого синка.
А що воно? А що дитя маленькє?
Закрило оченята і мовчить.
І щоб не плакати, посила ненька
Взялася кроки нелегкі лічить.
О кроки, кроки, в мученій напрузі,
О серця перетомленого біль!
Ідіть скоріш, ідіть на поміч, друзі,
Бо чи знайде шляхи вона звідсіль?
Та пусто всюди.
Жодної людини.
Немає сил,
Та матір все іде
І голі ніжки рідної дитини,
Мов дві стеблинки, тисне до грудей.

Важкий мороз в свої лещата люгі
Бере матусю і мале дитя.
Вони сідають під берізки гнуті,
І хижий вітер почина витята.
В жадобі смерті він свистить і віне,
Він почина на них змітати сніг.
Невже він їх обох отут накриє?
Невже замерзнуту?
Не повірю!
Ні!

Не вірю я, немає в серці віри,
Бо то зі мною мати в лісі йшла.
Я пам'ятаю лютъ фашистських
звірів,
Сільські хатини, спалені дотла.
А потім сніжний ліс і партізани.
Тісна землянка. Блима каганець.
І мамині важкі душевні рани
Лікують співчуття чужих сердець.
Худе дитятко шевелить губами,
До мами тягне рученьки малі.
...Ти все зробила, все зробила,
мамо,
Щоб твій синок ходив по цій землі.

МОГИЛКА НА УЗЛІССІ

Бриняте в повітрі неспокійні
ластівки
Над тихим лісом в волошковій
літній висі.
Вітрець ромашкові знімає пелюстки
І низьку могилку покриває на
узлісся.
В руках затиснувши гвинтівку,
тут він біг,
На землю падав, піднімався,
знову падав.

І потім назавжди на цім узлісся
ліг,
Убитий вибухом ворожого снаряду.
А ми не йшли з тобою, друже,
в шал боїв,
Є незаповнені в анкетах наших
графи,
Та будуть славні біографії батьків
Початком наших комсомольських
біографій.

СЕЛО ЗАСНУЛО

Село заснуло.
Весняна тиша.
А ніч дівочі
Пісні колише.
Тумани мріють
В колгоспнім полі,
Вітрець шукає
Своєї долі.
І шлють проміння
Крізь темні ніч
Вогнів ласкаві,
Грайливі очі.
...Не скоро ранок
Поля розкриє
І пролунає:
— Говорить Київ!

ПОЧУТТЯ

В барвистих косинках
дівчата йдуть в поле,
зникають в далеких
достиглих житах!
А птахів над полем!
А сонця навколо!
Чому ж це я знову
хвилююся так?
Це ти мене, серце,
на подвиги кличеш.
Я чую твое
невгамовне биття.
Любов твоя людям,
землі трудівничій —
ти кращих не знаєш
за ці почуття.

12-те БЕРЕЗНЯ

Цей день не вкрай забуття —
У пам'яті на довгі роки.
В цей день у заводське життя
Зробив нелегкі, перші кроки.
Я на завод уранці йшов
Було сльозливе, тьмяне небо.
Завод мій! Я не любов —
Неспокій в серці ніс до тебе.
А повертаєсь з роботи в п'ять —
Ломило спину, мілі руки,
Та я хотів весь світ обніять
І слухати моторів звуки.
В душі зростали почуття —
То, мабуть, щастя в грудях зріло,
І на усе мое життя
В ту днину стало зрозуміло:
Весна у березні прийшла
До заводського новобранця,
Та лиш не першого числа —
Дванадцятого рано-вранці.

ТОКАР

Ти входиш в життя неспокійне,
широке,
І в серці ще стільки тривожних
думок.
Сьогодні ти, міле дівча кароеке,
Господарем стала в цеху за
станок.
Ти сніла ночами відгомоном сталі,
Відміреним ритмом дзвінкого
станка,
А зроблені нині тобою деталі
Стискає твоя трудівничка рука.
І часто у грудях захоплення грає,
Рум'янцем, мов щастям, на личкові
брізне
І дякує сердечну ти тій посилаєш,
Що ніжно, дбайливо зоветься —
Вітчизна.

ПРИГОРНИСЯ ДО МЕНЕ
Пригорнися до мене, хороша моя,
Я тебе приголубити хочу.
І так щиро бажаю заглянути я
В твої владні привабливі очі.
Хочу слухати серця твоого биття —
Вірне серце найкращого друга.
Ти не з казки прийшла — із самого
життя,
З невеликої хати над Бугом.

В САДУ

Як цвіт вишні запахне в саду,
Я до тебе надвечір приду.
Ми приймемо в обійми весну
І любов, як струмочок, ясну.
Темна ніч приголубить поля,
У замрії застигне гілля.
Ти тоді подаруєш мені
Слово — квітку, подібне весні.

ПАМ'ЯТАЮ

Пам'ятаю: далеко-далеко
Тихим Бугом пили ми у човні...
Тільки серцю від згадок нелегко,
коли в ньому жалі невгамовні.
— Не кохаю, — промовила правду.
Хоч за ширість подякувати мушу,
Я у праці дам серцю розраду!
Я трудом гартуватиму душу!

БРАТИКУ

Сонце проситься просто в долоні,
Та не візьмеш — високо в горі,
— З добрим ранком, маленький
мій синя!

Просипайся, — хлоп'ята ж в дворі
Ждуть тебе, щоб до Бугу побігти
На граті закладати сачки.
Ой як хочу і я, любі діти,
З вами разом іти до ріки!
Ми ідемо. Вже обрій в серпанку,
День життям невгамовним шумить,
І, як вісники мирного ранку,
Голуби просверлили блакит.

Редактор І. М. ДУЗЬ.